

af Usikkerheden i Afstandsbestemmelsen i disse store Afstande, og dels paa Grund af, at Maalet maa antages at bevæge sig, maa Skydningen paa de længste Afstande væsentlig anses for at have til Hensigt at forbyde en fjendtlig Flaabe uforstyrret at opholde sig i de paagjældende Farvande. Skjøndt der altså skydes med Sikkerhed indtil en meget betydelig Afstand, saa sige dog Oplysningerne, at det er notorisk, at disse Kanoner, der med Hensyn til Skydningens Styrt, saaledes som man vil kunne se af Labelterne, langt overgaa de hidtilværende Kanoner, dog selvfølgelig paa de længste Afstande, ikke ville kunne skyde med den samme Sikkerhed paa Grund af, at man endnu ikke har Sikkerhed for at have Afstandsmaalet indrettet paa disse Afstande saaledes, at man kan bruge det. Indsigelser og Forsvarer herfor — jeg gjentager det — høre ind under den tekniske Side; jeg refererer blot. Jeg skal imidlertid endnu referere, at naar vi tænke os disse Kanoner paa Forterne, saa ligge de jo altid noget nærmere end Kjøbenhavns Centralpunkt, hvorfra man ellers regner Afstanden for Skibenes Bedkommende, naar de skulle gaa til Bombardement. Jeg skal i saa Henseende henvise navnlig de ældre Medlemmer, som i sin Tid have gennemgaaet Betænkningen over Forslaget til Søforsvaret, navnlig de flydende Søforter, til at se den Fremstilling, som de Sagkyndige der have givet med Hensyn til Vanskeligheden for Skibene i at skyde sikkert paa langt Maal, idet Størstedelen af de tilstedeværende 225 Pantserstibe udenfor de skandinaviske Riger, ikke ere armerede med saa betydelige Kanoner, at de kunne skyde meget langt, og selv om de vare armerede med saadanne Kanoner, at de kunde skyde langt, ville deres Kanoner dog have en saadan Elevation, at de meget vanskelig turde skyde med en saadan for Tilbagestødets Skyld, og dernæst paa Grund af det flydende Underlag ikke kan beregne, om de ramme, selv om Afstandsbestemmelsen i samme Dieblit holder Stik. Det har man udviklet i den Kommissionsbetænkning, hvor man omtalte den relative Betydning af at faae de nuværende Forter brugt. Man har ligeledes begjært meddeelt en Beretning om de Overveielser i Kommissionsbetænkningen eller en lignende Indstilling, der have ført til at foretrække Kruppste Staalkanoner, med Oplysninger om, hvad de Armstrongske Jernkanoner eller andre Systemer af lignende Kaliber ville koste. I saa Henseende er givet Oplysninger, som paa Grund af deres Karakter og deres Dom med Hensyn til de paagjældende Firmaer ere af en saadan Bestaaffenhed, at jeg ikke er berettiget til at gjøre Udbrag deraf, men som gennemgaaende begrundede gaa i den Retning, at disse Kanoner, der her er Tale om, i enhver Henseende ere at foretrække, og at der, naar man sammenligner dem med de 12" Kanoner, som først „Helgoland“ var armeret med, ogsaa i økonomisk Henseende vil

være bespart Noget ved at tage disse, idet Prisen ganske vist ansættes til ca. 100,000 Kr. mere for de 14" Kanoner, men paa den anden Side Virkningen af dem i Forhold til de andre er langt større, end Prisforskjellen andrager. Endvidere have vi begjæret Oplysninger, om det ikke paataentes mere eller mindre at beskytte et saa kostbart, kompliceret Materiel mod Beskydning, og i saa Fald, paa hvilken Maade en saadan Beskyttelse kunde tilveiebringes paa den nuværende Standpads. Dertil er med angiven Begrundelse svaret: Nei, man tænker ikke derpaa; thi det vil koste uforholdsmæssig Meget at foretage en saadan Beskyttelse, og den vilde tilmed efter Diemedet for en saadan Anstæffelse ikke være fornøden, idet man snarere til, at Hovedvægten maatte lægges paa det offensive Moment, Angrebsmomentet, at pålægge Fjenden, fremfor paa det Defensive, at beskytte sig selv mod Fjendens Skud, og at en eventuel forøget Bevilling hellere maatte anvendes til at skaffe flere Kanoner end til de færre Kanoners Dækning. Utsaa Krigsministeriet fraraader at anvende Penge dertil og besvarer Spørgsmaalet benegtende. Et Spørgsmaal om Fordelingen af Summen paa 3 Aar har Krigsministeriet ladet Artilleriet udtale sig om; men da det er et Spørgsmaal, som naturlig forhandles mellem Ministeren og Udvalget, og som ikke i nærmere Forstand vedkommer Artillerividenskabens, skal jeg ikke opholde mig nærmere ved Svaret efter at have bemærket, at man selvfølgelig fra Artilleriets Side hellere vil have Anstæffelsen i kort Tid. Artilleribestyrelsen nævner i denne Forbindelse i det korte Svar: „Det foreslaaede for Forternes Angrebsværne meget betydelige Støyt“. Efterat jeg nu saaledes har viist, hvorledes vi have havt Overveielser om disse Kanoners Betydning for Forsvaret dels ved foreliggende og tidligere givne Oplysninger, og dels ved supplerende Oplysninger, skal jeg bemærke, at Mindretallet, hvortil jeg hører, har stillet sig det Spørgsmaal, om vi, hvis nu disse Oplysninger, saaledes som de fra vor Standpunkt maatte opfattes, kunde holde Stik, turde være med til at fraraade denne Anstæffelse. Vi troede ikke, at det vilde være forsvareligt af Hensyn til den Betydning, som gennemgaaende af alle Sagkyndige er lagt paa disse Kanoner, paa Grund nemlig af den Nytte, de vilde have for de nuværende Forter. Vi have troet uden Ulempe at kunne foreslaa Betsøbet fordelt paa 3 Aar, men ærede Medlemmer maa jo vide, at dette ikke har anden Betydning end et Balancehensyn. Bevillingen er efter vor Opfattelse paa Grund af den færegne Bestaaffenhed af disse betydelige Kanoner ekstraordinær, og dertil vil der efter Overslagene kræves omtrent 2,400,000 Kr., og gaar man ind paa disse 26 Kanoner, har man bevilget dette. Det er af Hensyn til Balancen ikke uforlødent, at man gjør det Samme her som ved Nybygningen af Skibe og